

PARTICULARITĂȚILE CONTABILITĂȚII ÎN ORGANIZAȚIILE NECOMERCIALE ȘI REGIMUL FISCAL AFERENT VENITURILOR ACESTORA

THE PARTICULARS OF ACCOUNTING IN NON-COMMERCIAL ORGANIZATIONS AND THE TAX REGIME RELATING TO THEIR INCOME

Autor: Alexandra GANENCO, elevă în anul IV de studii

Colegiul Național de Comerț al ASEM

e-mail: alexandraganenco437@gmail.com

Conducător științific: Nadejda BOȘCANEANU

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4141-8676>

Colegiul Național de Comerț al ASEM

e-mail: boscaneanu.nadejda@ase.md

Abstract: *Non-commercial organizations play an important role in the economic development of the Republic of Moldova, redistributing finances in regions and areas that need them to improve the general standard of living of society. The adaptation of the accounting system and the particularities of this organizational-legal form facilitate the initiatives of the population in solving community problems and supporting the policies promoted by the government.*

Keywords: *accounting, budget, grant, non-commercial organizations*

JEL classifications: M40

Introducere

Organizațiile necomerciale joacă un rol important în dezvoltarea economică a Republicii Moldova, prin intermediul resurselor de finanțare atât guvernamentale, cât și de peste hotare. ONG contribuie la dezvoltarea comunităților, protejarea drepturilor și promovarea bunăstării sociale. Aceste entități acoperă o gamă largă de domenii, inclusiv asistență medicală, educație, protecția mediului și drepturile omului. În Republica Moldova, o țară în curs de dezvoltare, unde este nevoie de un volum mare de investiții, dar și mai mult de o gestionare corectă în conformitate cu necesitățile populației, organizațiile necomerciale sunt o modalitate de dispersie a finanțărilor în proporția interesului manifestat de către populație în vederea soluționării problemelor sociale. Această formă de organizare permite eficientizarea utilizării investițiilor și solidarizarea în abordarea problemelor sociale. Prin activitatea lor, ONG-urile completează eforturile Guvernului și ale sectorului privat, consolidând coeziunea socială și contribuind la construirea unei societăți mai juste și mai echitabile.

Conținutul de bază

În conformitate cu Legea Nr. 86 din 11-06-2020 cu privire la organizațiile necomerciale, art. 1, organizațiile necomerciale (ONG) "este persoana juridică al cărei scop principal este altul decât obținerea de venit și sunt: asociația obștească, fundația și instituția privată". Particularitatea distinctivă a acestei tipologii de entitate reprezintă, conform aceleiași legi, art. 3 "Organizația necomercială este liberă să solicite, să primească și să folosească mijloace financiare și materiale, din țară sau de peste hotare, în vederea realizării scopurilor statutare".

Scopul activității ONG este de a atrage investiții întru finanțarea proiectelor de interes social pe care și le propun. Astfel activitatea acestora exclude orice formă aferentă procesului de producție și profitului (a rezultatului acestei activități, ONG ținând evidența veniturilor și cheltuielilor [1]. Contabilitatea trebuie să asigure delimitarea și înregistrarea separată a mijloacelor cu destinație specială a căror utilizare este condiționată de realizarea unor misiuni speciale [2].

Tabelul 1. Sursele de finanțare ale ONG

Mijloace cu destinație specială	Mijloace nepredestinate	Alte venituri rezultat identificat la inventarierea	Venituri din activitatea economică
„Finanțări cu destinație specială din buget”; „Granturi”; „Asistență financiară și tehnică”; „Donații”; „Contribuții ale fondatorilor și membrilor organizației”	„Donații (cadouri, ajutoare) de la persoane fizice, organizații, fondatori și membri ai ONG-ului” ”Solduri ale mijloacelor cu destinație specială neutilizate rămase la dispoziția ONG-ului”; ”Ajutor financiar, inclusiv de la buget”	Datoriile și creanțele decontate în legătură cu expirarea termenelor de prescripție; din vânzarea activelor nefolosite; predarea în locațiune a activelor; recuperarea prejudiciului material.	
Contul 616 și 716 (Venituri/cheltuieli aferente mijloacelor cu destinație specială).	Conturile 617 și 717 (Alte venituri/cheltuieli cu excepția veniturilor din activitatea economică)	Conturile 617 și 717 (Alte venituri/cheltuieli cu excepția veniturilor din activitatea economică).	Conturile 618 și 718 (Venituri/cheltuieli din activitatea economică).

Contabilitatea fondurilor reprezintă o adaptare a sistemelor contabile caracteristică ONG-urilor, la tipul de finanțare a activității acestora din fonduri și presupune utilizarea mijloacelor de care dispune entitatea în urma donării de fonduri obținute, în strictă conformitatea cu bugetul stabilit în prealabil. Bugetul este orientat întru îndeplinirea scopurilor finanțatorilor, prin alocări de mijloace bănești. Fondurile reprezintă (MDS - mijloace cu destinație specială) active și servicii primite sau care urmează să fie primite sub formă de granturi, donații, alocații, asistență financiară sau tehnică, contribuții ale fondatorilor și membrilor, alte finanțări și încasări, mijloace și fonduri proprii a căror utilizare este condiționată de realizarea unor misiuni speciale.

Contabilizarea intrărilor de MDS:

Recunoașterea inițială a MDS în baza contabilității de angajamente:

Debitul contului 234 “Alte creanțe curente”

Creditul contului 425, 537 “Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente”

Reflectarea diferențelor favorabile de curs valutar aferente MDS:

Debitul conturilor de numerar, creanțe sau datorii 234, 241, 243, 251, 521, 544

Creditul contului 425, 537 “Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente”

Calcularea dobânzilor pentru soldurile MDS în conturile curente și de depozit, altor investiții în monedă națională și valută străină:

Debitul contului 234 “Alte creanțe curente”

Creditul contului 425, 537 “Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente”

Utilizarea fondului de autofinanțare pentru realizarea unor misiuni speciale:

Debitul contului 341 “Fonduri”

Creditul contului 425, 537 “Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente”.

Reflectarea ieșirilor MDS:

Decontarea MDS utilizate pentru procurarea/crearea imobilizărilor necorporale și corporale transmise în exploatare:

Debitul contului 425, 537 “Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente”

Creditul contului 341 “Fonduri”, subcontul 3412 “Fondul de active imobilizate”

Utilizarea MDS pentru acoperirea/compensarea cheltuielilor curente:

Debitul contului 425, 537 “Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente”

Creditul contului 616 “Venituri aferente mijloacelor cu destinație specială”

Utilizarea MDS pentru procurarea active circulante, precum acordarea avansurilor:

Debitul contului 425, 537 “Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente”

Creditul contului 535 sau 616 “Venituri aferente mijloacelor cu destinație specială”

Reflectarea diferențelor nefavorabile de curs valutar aferente MDS (pct. 27 din Indicațiile metodice):

Debitul contului 425, 537 “Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente”

Creditul contului 234, 241, 243, 251, 521, 544

Decontarea MDS neutilizate, rămase la dispoziția ONG (pct. 30 din Indicațiile metodice):
 Debitul contului 425, 537 "Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung/ curente"
 Creditul contului 341 "Fonduri", subcontul 3413 "Fondul de autofinanțare"

Analizând operațiunile de contabilizare la Asociația Obștească "RENAȘTEREA", drept exemplu aducem o finanțare obținută în valoare de 12000 euro din partea unei fundații cu resurse externe, în urma accesării apelului public pentru proiecte în domeniul mobilizării comunitare, cultură, incluziune, bugetare participativă etc.

Tabelul 2. Contarea operațiunilor la AO "Renașterea"

DEBIT 234 CREDIT 537	12000x18,21	Recunoașterea finanțării pentru perioada de 6 luni
DEBIT 242 CREDIT 234	1500x18,21=27315	Recunoașterea intrărilor mijloacelor bănești lunar
DEBIT 716 CREDIT 531,533	10000	Reflectarea cheltuielilor de proiect privind salariul personalului finanțate pe seama MDS
DEBIT 123 CREDIT 521	12000	Reflectarea costului de intrare al activelor imobilizate procurate în cadrul proiectului finanțat pe seama mijloacelor obținute din activitatea economică
DEBIT 537 CREDIT 616	22000	Decontarea finanțărilor cu destinație specială aferente cheltuielilor de proiect
DEBIT 537 CREDIT 341	12000	Decontarea la fondul de active imobilizate a finanțărilor și încasărilor cu destinație specială aferente calculatoarelor transmise în exploatare
DEBIT 341 CREDIT 124		Calcularea amortizării imobilizării necorporale

În conformitate cu art. 5 alin. (5) din Legea nr. 287/2017, toate ONG sunt obligate să întocmească și să prezinte situații financiare. Componenta și modul de întocmire a acestor situații este reglementat de Indicațiile metodice. Potrivit pct. 81 din Indicațiile metodice, situațiile financiare ale ONG se întocmesc conform formularelor tipizate (cu excepția notei explicative) și cuprind: Bilanțul, Situația de venit și cheltuieli, Situația modificărilor surselor de finanțare, Nota explicativă la situațiile financiare. În ceea ce privește prezentarea rapoartelor tuturor instituțiilor statale putem enumera următoarele: Statistică - Situațiile financiare ale organizațiilor necomerciale (anual), Raportul statistic 5-CON „Consumurile și cheltuielile organizațiilor necomerciale” (raport trimestrial), Fiscale – Declarația cu privire la impozitul pe venit al organizațiilor necomerciale (forma ONG 17 – anual), Nota de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către angajator în folosul angajaților, precum și plățile achitate rezidenților din alte surse de venit decât salariul și impozitul pe venit reținut din aceste plăți (Forma IALS 21 - anual), Darea de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate (IPC 21 -lunar), Informația privind stabilirea drepturilor sociale și medicale aferente raporturilor de muncă (forma IRM19, în decurs de 10 zile din data apariției obligațiilor), Nota de informare privind impozitul reținut din alte surse de venit decât salariul achitat persoanelor nerezidente (Forma INR 14).

Concluzii

Adaptarea sistemului contabil acestei forme de organizare a activității reprezintă un mecanism de facilitare a atragerii investițiilor atât din Republica Moldova, cât și din afara acesteia, catalizând dezvoltarea comunitară și dispersarea resurselor în domenii și regiuni în care acestea sunt necesare pentru îmbunătățirea nivelului general de trai al societății. Perfecționarea cadrului legal și adaptarea la nevoile societății atrage tot mai mult crearea organizațiilor necomerciale pentru susținerea rezolvării problemelor sociale, nu doar obținerea rezultatelor financiare, susținut de entitățile comerciale.

Referințe bibliografice:

- 1.LEGE Nr. 86 din 11-06-2020 cu privire la organizațiile necomerciale
2. Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.188 din 30.12.2014. În: Monitorul Oficial nr. 11-21 din 23 ianuarie 2015.